

mtása érdekében célszerűbb volna az ediginél jóval több szükségleti cikk áralakulását kutatni.

4. Általában a bérért dolgozók szociális helyzetéről alig mondhatunk mást, mint az előző évben. Ismételten meg kell állapítanunk ugyanis, hogy a labilis gazdasági helyzet nehezen javul, sok kívánni valót hagy hátra és érzékeny ingadozásoknak van kitéve, hogy a munkajövedelem makacsul alacsony színvonalon tartózkodik és az itt-ott elért bérjavítás csak csekély mértékű, sőt a névleges munkabér parányi felfelé törő

irányzata a reálmunkabér sötét valóságába belevész, elmosódik.

Éppen a munkabérviszonyok nagy gazdasági és szociális jelentősége követeli meg, hogy a statisztikus mentül gyakrabban és mentül pontosabban fürkészhesse a munkabérek szövevényes alakulását. Ezért az összes munkabérviszonyokra vonatkozólag mielőbb végre kell hajtani egy olyan általános hivatalos felvételt, aminő az öregségi és rokkantsági, stb. biztosítási statisztika, vagy régebben az általános tagösszeírás volt.

Kovács Norbert dr.

MEZŐGAZDASÁG

Méhészeti termelésünk.

Production de l'apiculture de Hongrie.

Résumé. Pendant les dernières cinq années, l'apiculture a pris en Hongrie un vif essor: le nombre des apiculteurs s'est élevé de 26·6%, celui des ruches de 44·4%. En 1927, la production de miel a dépassé en quantité de 258·0% celle de 1923 et la production de miel par famille d'abeilles de 9·8% la moyenne de 1925, année la plus favorable depuis le démembrement du pays. La moyenne a été la plus élevée (12·0 kilos) dans l'Alföld (la grande plaine) et la plus faible dans le Nord. Si les régions montagneuses, le Nord et la Transdanubie, avaient obtenu par famille d'abeilles autant de miel que l'Alföld, la production aurait été meilleure de 7000 q en 1927.

*

Az augusztus hónapban rendezett méhészeti kiállítás a hazai méhészeti termelésről és annak eredményeiről szemléltető módon beszámolt. Ebből az alkalomból nem lesz talán érdektelen méhészetiünknek a világháború utáni alakulására vonatkozó statisztikai adatokat szemügyre venni.

A Földművelésügyi Minisztériumtól beszerzett adataink a méhészeti termelésnek erős fejlődését mutatják. A termelési eredmények 1925-ig állandóan javulnak. A következő esztendőben némi visszaesés észlelhető, ami azonban csak a kedvezőtlen időjárásnak tudható be, s nem jelenti egyúttal a termelés visszafejlődését is, mert a múlt évi adatok különösen, ha a méz termés-

mennyiségét nézzük, ismét fejlődést mutatnak.

A táblázatunkban ismertetett öt esztendő alatt a méhtenyésztők száma 27·0%-kal gyarapodott. Ez a körülmény örvendetesnek mondható, mert a termelés terjesztése a további fejlődéshez is reményt nyújt.

A méhtenyésztők szaporodása folytán a méhcsaládok száma is jelentékenyen megnövekedett. A növekedés itt az öt esztendő alatt 44·4%-ot tett ki. De legnagyobb javulást a méztermés eredményénél látunk, amennyiben az 1927. évben termelt méz mennyisége (21.121 q) az 1923. évi termés-eredményt (5.900 q-t) nem kevesebb, mint 258·0%-kal meghaladta. Az utolsó évi méztermésnek kedvező alakulására nézve említést érdemel, hogy míg Magyarország régi területén egy méhcsaládra az 1906—1910. években 6·4 kg, 1911—1915. évek átlagában 5·9 kg méz jutott, addig a múlt évben egy méhcsalád már országos átlagban 9·0 kg mézet termelt. Ez a termésátlag még a mai területén ezelőtt legkedvezőbbnek talált 1925. évi 8·2 kg-os átlagos méztermést is meghaladta 9·8%-kal. Adataink szerint tehát a termelés intenzitása terén elért haladás kétségtelen.

A tárgyalt években a viasztermés mennyisége a méhcsaládok számának gyarapodásával szintén emelkedett, de az emelkedés itt mindössze 19·5%-ot tett ki, tehát nem volt oly nagyarányú, mint a méztermés növekedése.

mitása érdekében célszerűbb volna az ediginél jóval több szükségleti cikk áralakulását kutatni.

4. Általában a bérért dolgozók szociális helyzetéről alig mondhatunk mást, mint az előző évben. Ismételten meg kell állapítanunk ugyanis, hogy a labilis gazdasági helyzet nehezen javul, sok kívánni valót hagy hátra és érzékeny ingadozásoknak van kitéve, hogy a munkajövedelem makacsul alacsony színvonalon tartózkodik és az itt-ott elért bérjavítás csak csekély mértékű, sőt a névleges munkabér parányi felfelé törő

irányzata a reálmunkabér sötét valóságába belevész, elmosódik.

Éppen a munkabérvizonyok nagy gazdasági és szociális jelentősége követeli meg, hogy a statisztikus mentül gyakrabban és mentül pontosabban fürkészhesse a munkabérek szövevényes alakulását. Ezért az összes munkabérvizonyokra vonatkozólag mielőbb végre kell hajtani egy olyan általános hivatalos felvételt, aminő az öregségi és rokkantsági, stb. biztosítási statisztika, vagy régebben az általános tagösszeírás volt.

Kovács Norbert dr.

MEZŐGAZDASÁG

Méhészeti termelésünk.

Production de l'apiculture de Hongrie.

Résumé. Pendant les dernières cinq années, l'apiculture a pris en Hongrie un vif essor: le nombre des apiculteurs s'est élevé de 26·6%, celui des ruches de 44·4%. En 1927, la production de miel a dépassé en quantité de 258·0% celle de 1923 et la production de miel par famille d'abeilles de 9·8% la moyenne de 1925, année la plus favorable depuis le démembrement du pays. La moyenne a été la plus élevée (12·0 kilos) dans l'Alföld (la grande plaine) et la plus faible dans le Nord. Si les régions montagneuses, le Nord et la Transdanubie, avaient obtenu par famille d'abeilles autant de miel que l'Alföld, la production aurait été meilleure de 7000 q en 1927.

*

Az augusztus hónapban rendezett méhészeti kiállítás a hazai méhészeti termelésről és annak eredményeiről szemléltető módon beszámolt. Ebből az alkalomból nem lesz talán érdektelen méhészetünknek a világháború utáni alakulására vonatkozó statisztikai adatokat szemügyre venni.

A Földművelésügyi Minisztériumtól beszerzett adataink a méhészeti termelésnek erős fejlődését mutatják. A termelési eredmények 1925-ig állandóan javulnak. A következő esztendőben némi visszaesés észlelhető, ami azonban csak a kedvezőtlen időjárásnak tudható be, s nem jelenti egyúttal a termelés visszafejlődését is, mert a múlt évi adatok különösen, ha a méz termés-

menyiségét nézzük, ismét fejlődést mutatnak.

A táblázatunkban ismertetett öt esztendő alatt a méhtenyésztők száma 27·0%-kal gyarapodott. Ez a körülmény örvendetesnek mondható, mert a termelés terjeszkedése a további fejlődéshez is reményt nyújt.

A méhtenyésztők szaporodása folytán a méhcsaládok száma is jelentékenyen megnövekedett. A növekedés itt az öt esztendő alatt 44·4%-ot tett ki. De legnagyobb javulást a méztermés eredményénél látunk, amennyiben az 1927. évben termelt méz mennyisége (21.121 q) az 1923. évi termés-eredményt (5.900 q-t) nem kevesebb, mint 258·0%-kal meghaladta. Az utolsó évi méztermésnek kedvező alakulására nézve említést érdemel, hogy míg Magyarország régi területén egy méhcsaládra az 1906—1910. években 6·4 kg, 1911—1915. évek átlagában 5·9 kg méz jutott, addig a múlt évben egy méhcsalád már országos átlagban 9·0 kg mézet termelt. Ez a termésátlag még a mai területén ezelőtt legkedvezőbbnek talált 1925. évi 8·2 kg-os átlagos méztermést is meghaladta 9·8%-kal. Adataink szerint tehát a termelés intenzitása terén elért haladás kétségtelen.

A tárgyalt években a viasztermés mennyisége a méhcsaládok számának gyarapodásával szintén emelkedett, de az emelkedés itt mindössze 19·5%-ot tett ki, tehát nem volt oly nagyarányú, mint a méztermés növekedése.

Méhészeti termelésünk az 1923—1927. években.

L'apiculture de Hongrie en 1923—1927.

E v <i>Année</i>	A méhtenyésztők száma <i>Nombre des apiculteurs</i>	A méhcsaládok száma összesen <i>Nombre des familles d'abeilles en automne</i>		A termelt méz mennyisége métermázsában <i>Production de miel, q</i>	A termelt viasz mennyisége kilogramokban <i>Production de cire, kilos</i>	Esett átlag egy méhcsaládra <i>Combien</i>	
		mozgószerkezetű kaptárakban	közönséges köpükben			méz <i>de miel</i>	viasz <i>de cire</i>
		dans des ruches				kilogramokban <i>sur 1 famille d'abeilles</i>	
		à cadres mobiles	communes			(moyenne, en kilos)	
1923	24.671	108.403	53.770	5.900	30.850	3·6	0·2
1924	26.231	129.722	55.722	10.705	44.945	5·8	0·2
1925	32.279	162.798	71.434	19.168	46.230	8·2	0·2
1926	29.441	170.373	69.759	18.287	38.651	7·6	0·2
1927 ¹⁾	31.331	169.759	64.389	21.121	36.881	9·0	0·2
Ebből: — <i>Dont</i> :							
Dunántúli dombos vidék <i>Transdanubie . . . . .</i>	13.104	71.024	29.939	6.653	20.429	6·6	0·2
Alföld — <i>Grande plaine . . . . .</i>	12.830	76.220	21.081	11.719	11.415	12·0	0·1
Északi dombos vidék ¹⁾ <i>Nord¹⁾ . . . . .</i>	5.397	22.515	13.369	2.749	5.037	7·7	0·1

¹⁾ Miskolc tjv. adatai nélkül. — *Sauf Miskolc, ville municip.*

A méhészet legjobban a dunántúli dombos vidéken van elterjedve. A méhtenyésztőknek ugyanis a múlt évben 41·8% -a ott működött; a termelőknek 41·0% -a az Alföldön, 17·2% -a pedig az északi dombos vidéken tevékenykedett. A méhcsaládok elosztása hasonlóképen alakul. Dunántúl 100.963, az Alföldön 97.301, s az északi dombos vidéken 35.884 méhcsalád gyűjtötte a mézet.

Az összes méhcsaládoknak 72·5% -a mozgószerkezetű kaptárakban, 27·5% -a pedig közönséges köpükben volt elhelyezve. Az 1925. évben a méhcsaládoknak 69·5% -a élt mozgószerkezetű kaptárban 30·5% -a ellenben közönséges kasban lakott. Ugy látszik, hogy a termelés intenzitásának haladásával a kasok lassankint háttérbe szorulnak s a termelők a méhklásoknak mindinkább a mozgószerkezetű kaptárakat alkalmazzák. Az 1925. évben még 71.434 méhcsalád lakott kasban, a múlt esztendőben már csak 64.389 kasban élő méhcsalád iratott össze.

A mozgószerkezetű kaptárak leginkább az Alföldön használatosak. A méhcsaládoknak a múlt évben ott 78·3% -a kaptárban élt. Dunántúl 70·3% -a, az északi dombos vidéken pedig 62·7% -a a méheknek kaptárban telett át. A mozgószerkezetű kaptárakra való áttérés Dunántúl a legnagyobb arányú. Itt az 1925. évi 39.650 kasban élő méhcsaláddal szemben 1927-ben már csak 29.939 méhcsalád lakott kasban. A fogyás tehát 24·5% -os. A két másik országrészben a közönséges kasokban lakó méhcsaládok száma

az utolsó években némileg emelkedett, de ez az emelkedés jóval kisebb arányú, mint a kaptáraknak szaporodása.

A méztermelés az Alföldön volt a legeredményesebb, az összes méztermésnek 55·5% -a itt termeltetett. A termelt méznek 31·5% -a a dunántúli, 13·0% -a pedig az északi dombos vidék méhészeitől került ki. A viasznak 55·4% -a a Dunántúl, 31·0% -a az Alföldön, 13·6% -a az északi törvényhatóságok területén termeltetett.

A méztermelés eredményességét a legjobban az egy családra kiszámított méztermelési átlagok világítják meg. Vonatkozó adataink szerint egy méhcsalád 1927-ben az Alföldön 12·0 kg., a dunántúli dombos vidéken 6·6 kg., az északi dombos vidéken pedig 7·7 kg. mézet termelt átlag. Mint látható, az egyes országrészek termésátlagai közül tehát elég nagyfokú eltérések vannak. Méhlegelők tekintetében a dombos vidékek nincsenek rosszabb helyzetben mint az Alföld. Termésátlagaik mégis (45·0—35·8% -kal) alatta maradnak az alföldi átlagnak; az időjárás változásai sem indokolják meg teljesen a termésátlagok ilyenénképen kialakulását. A termésátlagok közötti különbségek okát tehát a termelés belterjessége mérvének különbözőségében kell keresnünk. Mindenesetre kívánatos lenne, hogy a dombos vidékek méhtermésátlagai is arra a színvonalra emelkedjenek, amelyen az Alföld méztermésátlaga áll, mert ebben az esetben a múlt évi átlagok alapján számítva, mintegy 7000 métermázsával nagyobb mézterméssel számolhatnánk.